

Tiedoksi annettavat asiat

Vanhusneuvosto 22.11.2021 § 33

1. Avi 1.11.2021, Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen ja ehkäisevä päihdetyö on kunnan lakisääteistä perustyötä. Oheismaeriaali
2. Ihmisoikeuskeskus 7/2021 Julkaisutiedote: Vanhusneuvostojen toiminta ja vaikutusmahdollisuudet kunnissa, julkaisu oheismateriaalina.
Ihmisoikeuskeskus teki kyselyn kaikille kunnallisille vanhusneuvostoille niiden toiminnasta ja vaikutusmahdollisuuksista. Tilanne vaihtelee paljon kunnittain, mutta yleisesti vanhusneuvostoille kaivataan nykyistä vahvempaa roolia ja vaikuttavuutta.

Ikääntyneiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien varmistamiseksi kaikissa kunnissa on oltava vanhusneuvosto. Vanhusneuvosto on tärkeä lakisääteinen yhteistyöelin, jolla on keskeinen rooli ikääntyneen väestön oikeuksien ja etujen valvonnassa ja edistämisessä paikallisella tasolla. Ihmisoikeuskeskus käynnisti syksyllä 2020 selvityksen, jolla kartoitettiin vanhusneuvostojen toimintaedellytyksiä ja mahdollisia haasteita. Manner-Suomen ja Ahvenanmaan kuntien kaikille vanhusneuvostoille lähetettiin kysely, jolla selvitettiin kunkin neuvoston käytäntöjä ja toiminnan edellytyksiä.

Kyselyssä nousi esille erittäin paljon vanhusneuvostojen hyviä käytäntöjä ja työn tuloksia, joilla on pystytty edistämään ikääntyneiden asioita kunnassa. Toisaalta neuvostojen tosiasialliset vaikutusmahdollisuudet ja toimintaedellytykset vaihtelevat kunnittain hyvin paljon, ja kautta linjan vastauksissa toivotaan vanhusneuvostojen roolin ja vaikuttavuuden vahvistamista esimerkiksi takaamalla riittävät resurssit ja kytkemällä neuvoston toiminta tiiviimmin osaksi kunnan prosesseja.

Kyselyssä tarkasteltiin erikseen vanhusneuvostojen toimintaa koronapandemian aikana. Osassa kuntia vanhusneuvostojen toiminta on jatkunut hyvinkin aktiivisena, mutta useiden vanhusneuvostojen toiminta oli selvityksen mukaan pysähtynyt lähes täysin tai toiminta oli ollut hyvin vähäistä verrattuna aikaan ennen pandemiaa. Kaikissa vanhusneuvostoissa ei ole ollut riittäviä edellytyksiä esimerkiksi toimia etäyhteyksien välityksellä. Kuntalain mukaan kunnanhallituksen on asetettava vanhusneuvosto ja huolehdittava sen toimintaedellytyksistä. Vanhusneuvoston kokoonpano, valinta ja toimintatavat ovat kunnan päätettävissä.

Ihmisoikeuskeskuksen tavoitteena on vahvistaa oikeudellista näkökulmaa ikääntyneisiin liittyvässä toiminnassa, päätöksenteossa ja myös laajemmin asenteissa. Vanhusneuvostoilla kuuluisi olla keskeinen rooli muun muassa ikääntyneiden hyvinvointiin, terveyteen, osallisuuteen, ja asumiseen liittyvissä kysymyksissä. Vanhusneuvostojen osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien turvaaminen on tämän vuoksi erityisen tärkeää.

Kotihoidon ja asumispalvelujen päällikkö

Päätösehdotus

Vanhusneuvosto merkitsee tiedoksi annettavat asiat tiedokseen.

Päätös

Vanhusneuvosto merkitsi tiedoksi annettavat asiat tiedokseen lisäyksellä, Tuomi Logistiikan keskustelutilaisuus 2.12.2021.